

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- **Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.**

Muutos on kannatettava ja tarkoituksenmukainen. Näemme erittäin myönteisenä asiana sen, että vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja osallisuuden lisääminen on kirjattu lakitasolle.

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- **Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää**

Kohderyhmän rajaaminen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisiin kohderyhmiin on kannatettava ja perusteltua erityisesti siitä näkökulmasta, että työllisyysmäärärahoja tulee käyttää heikossa työmarkkina-asemassa olevien työttömien työllistymisen edistämiseksi. Muutos selkiyttää palkkatukiprosessia työnantajien suuntaan ja vaikuttaa todennäköisesti palkkatuen käyttöön yrityksissä. Tämä muutos tukee myös sitä ajatusta, että tukea ei tule käyttää niiden työnhakijoiden palkkatukeen, jotka työllistyisivät ilman tukea.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- **Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)**

- **Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen**
- **Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin**

Hyvinvointialueen lisäys työnantajiin on tarpeellinen lisäys. Kotitalouksien merkitys työllistävänä tahona on arviomme mukaan pieni, joten muutoksella ei ole juuri merkitystä.

Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen - Muutos on työnantajien kannalta erittäin hyvä ja tarkoituksenmukainen sillä se asettaa työnantajat tässä mielessä yhdenvertaiseen asemaan.

Nähdäksemme samalle työnantajalle myönnetty toistuvat palkkatukijaksot eivät kehitä työntekijän ammatillista osaamista. Tämä muutos on perusteltu siitä näkökulmasta, että halutaan lisätä nimenomaan yrityksille myönnetyn palkkatuen vaikuttavuutta ja vähentää tukea tilanteissa, joissa palkkatuella työllistetty henkilö työllistyisi ilman tukia.

Myönnettäessä palkkatukea vaikeasti työllistettävän henkilön työllistämiseen yhdistyksille ja erityisesti kolmannen sektorin toimijoille tämä muutos ei näkemyksemme mukaan ole kannatettava. Erityisesti maakuntakeskusten ulkopuolella vaikeassa työmarkkina-asetmassa olevien työllistämiseksi on olemassa vain rajallinen määrä toimijoita, jotka voivat toimia työllistäjänä silloin kun työllistyminen avoimille työmarkkinoille on lähes mahdotonta.

Osatyökykyisyyden, oppisopimuskoulutuksen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämisen perusteella myönnettyissä palkkatuessa kysymykseen tuleva poikkeus on mielestämme perusteltu ja tarkoituksenmukainen.

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Tämä muutos on kannatettava ja perusteltu. Se selkiyttää palkkatukena maksettavan tuen määrän työnantajille ja vähentää palkkatuen myöntämiseen ja maksatukseen liittyvää hallinnollista työtä sekä suuntaa palkkatuen käyttöä hallituksen esityksen mukaisesti nimenomaan yrityksiin.

Tällä muutoksella voi olla vaikutusta yhdistysten mahdollisuuteen työllistää lain 7 luvun 2§ mainitun kohderyhmään kuuluvia työttömiä työnhakijoita.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Tässäkin toteutuu mielestämme tavoite palkkatuen yksinkertaistamisesta.

Esityksen mukaan palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista. Tämä muutos on kannatettava sillä se voi joissain tilanteissa edesauttaa henkilön työllistymistä avoimille työmarkkinoille.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- **Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista**
- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- **Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.**

Muutos on hyvä, sillä se todennäköisesti yksinkertaistaa palkkatukiprosessia tämän kohderyhmän osalta ja vähentää te-hallinnon asiantuntijan hallinnollisen työn määrää.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**

- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtiontukisääntelyn ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

Tämäkin muutos yksinkertaistaa palkkatuen myöntö- ja maksatusprosessia. Toisaalta ne järjestöt, joilla toiminta on laajaa ja joilla olisi mahdollisuus ja ennen kaikkea maksuvalmiutta työllistää useita henkilöitä, saattavat nyt joutua vähentämään merkittävästi palkkatukityöllistämistä ja sitä kautta muutoksella olisi vaikutusta vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden mahdollisuuteen työllistyä. Toki muutos tuo 100 %:n palkkatuen myös pienempien yhdistysten ulottuville, mutta näillä yhdistyksillä työllistämisen mahdollisuudet voivat olla taloudellisesti hyvinkin rajalliset.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- **Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- **Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.**
- **Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana**

Tämä muutos on selkeä ja kannatettava.

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

Tämä muutos vaikuttaa hankalalta ja sellaiselta, että se tulee vähentämään työllistetyn siirtämistä toisen työnantajan palvelukseen

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**
- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**

- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

Yli 55-vuotiaiden työllistyminen on monestakin syystä osoittautunut haasteelliseksi. Kannatamme esitystä, jolla toivottavasti on myönteinen vaikutus yli 55-vuotiaiden työllisyysasteeseen. Esityksen mukaan tukea voitaisiin myöntää, kun työtön työnhakija on ollut työttömänä välittömästi tukea edeltävien 28 kuukauden aikana vähintään 24 kuukautta. Tämä seikka saattaa vaikuttaa merkittävästi tuen hakemiseen ja siihen, että tuen vaikutukset jäävät vähäiseksi. Mielestämme tässä voisi harkita edeltävän työttömyyden keston lyhentämistä 12 kuukauteen edeltävän 14 kuukauden aikana.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädetäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

-

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Sosiaalisten yritysten merkitys on nykyisellään vähäinen, joten esitys on kannatettava.

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- **Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.**

-

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- a. Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
- b. Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
- c. Muuta kommentoitavaa**

Esitetyt muutokset ovat pääsääntöisesti hallituksen esityksessä mainittujen tavoitteiden mukaisia ja siten kannatettavia.

Lehtimäki Petri
Pirkanmaan ELY